

خورشید

به نام خداوند بحشنده ي مهربان

به خورشید و برآمدش، به نیمروز: والشمس والضحها، به ماه که پیرو آفتاب تابان است.

قسم به روز هنگامی که نور می‌گسترده، به شب وقتی که عالم سیاه می‌شود و قسم به آسمان بلند و آن کس که این کاخ برآورده است. قسم به زمین و آن کس که آن را بگستراند. قسم به نفس آدمی و آن کس که آن را آفریده است و به او خیر و شر را الهام کرده است، هر کس خود را از گناه و بدکاری دور کند به یقین رستگار خواهد شد و هر کس از نفس خویش پیروی کند نومید و زیانکار خواهد شد. طایفه‌ی سه مود به سرکشی برآمدند و منکر نبوت صالح پیغمبرشان شدند. هنگامی که اشق‌قایشان بلند شد صالح فرستاده‌ی خدا به او گفت: این ناقه آیت خدا است. از خدا بترسید و تشنه‌اش نگذارید.

آن قوم از فرمان رسول سرکشید و ناقه‌ی خدا را پی کرد. پرودگارشان آن‌ها را به خاطر گناهشان در هم‌کوبید و با خاک یکسان کرد: صاف.

– او هرگز از فرجام کار بیم ندارد. لایخاف عقابها.

ماه

ساعت رسید و ماه دو شقه شد: وانشق القمر.

و هرگاه نشانه و معجزه‌ای ببینند روی گردانده می‌گویند: «این سحری مستمر است». آنها آیات خدا را تکذیب کردند و از هوای نفس‌شان پیروی نمودند؛ و هر امری قرارگاهی دارد. به اندازه کافی برای بازداشتن از بدی‌ها اخبار انبیا و امت‌های پیشین به آنان رسیده است. این آیات، حکمت بالغه الهی است؛ اما انذارها برای افراد لجوج فایده نمی‌دهد.

از آن‌ها روی بگردان و روزی را به یاد آور که دعوت‌کننده الهی مردم را به امر وحشتناکی دعوت می‌کند:

– دعوت به حساب اعمال.

آنان در حالی که چشمهایشان از شدت وحشت به زیر افتاده، همچون ملخ‌های پراکنده از قیرها خارج می‌شوند، در حالی که بر اثر وحشت به

سوی این دعوت کننده گردن می‌کشند؛ کافران می‌گویند: «امروز روز سخت و دردناکی است.»

پیش از آنها قوم نوح تکذیب کردند. آری بنده‌ی ما نوح را تکذیب کرده و گفتند: «او دیوانه است.» و با آزارها از ادامه رسالتش بازداشته شد.

او به درگاه پروردگار عرضه داشت: «من مغلوب این قوم سرکش شده‌ام، انتقام مرا از آنها بگیر.»

در این هنگام درهای آسمان را با آبی فراوان و پی‌درپی گشودیم و زمین را شکافتیم و چشمه‌های زیادی بیرون فرستادیم؛ و این دو آب به اندازه مقدر با هم درمی‌آمیختند و دریای وحشتناکی شد. و او را بر مرکبی از الواح و میخ‌هایی ساخته شده سوار کردیم؛ مرکبی که زیر نظر ما حرکت می‌کرد.

– این کفیری بود برای کسانی که به او کافر شده بودند.

ما این ماجرا را به عنوان نشانه‌ای در میان امتها باقی گذاریم؛ آیا کسی هست که پند گیرد.

اکنون بنگرید عذاب و انذارهای من چه گونه بود:

ما قرآن را برای تذکر آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود؟ قوم عاد نیز پیامبر خود را تکذیب کردند؛ پس ببینید عذاب و انذارهای من چه گونه بود. ما تندباد وحشتناک و سردی را در يك روز شوم مستمر بر آنان فرستادیم که مردم را همچون تنه‌های نخل ریشه‌کن شده از جا برمی‌کند. پس ببینید عذاب و انذارهای من چگونه بود.

ما قرآن را برای تذکر آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود. طایفه سه‌مود نیز که انذارهای الهی را تکذیب کردند و گفتند: «آیا ما از بشری از جنس خود پیروی کنیم. اگر چنین کنیم در گمراهی و جنون خواهیم بود، آیا از میان ما تنها بر او وحی نازل شده؟ نه، او آدم بسیار دروغگوی هوسبازی است.» ولی فردا می‌فهمند چه کسی دروغگوی هوسباز است.

ما «ناقه» را برای آزمایش آنها می‌فرستیم؛ در انتظار پایان کار آنان باش و صبر کن و به آنها خبر بده که باید آب در میانشان تقسیم شود، يك روز سهم ناقه و يك روز برای آنها و هر يك در نوبت خود باید حاضر شوند. آنها یکی از یاران خود را پسا زدند، او به سراغ این کار آمد و

ناقه را پی کرد. پس بنگرید عذاب و انذارهای من چه گونه بود. ما فقط يك صيحه بر آنها فرستادیم و به دنبال آن همگی به صورت گیاه خشکی درآمدند که صاحب چهارپایان جمع‌آوری می‌کند.

ما قرآن را برای یادآوری آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود. قوم لوط انذارهای پی‌درپی پیامبرشان را تکذیب کردند؛ ما بر آنها تنبیه‌ای که ریگ‌ها را به حرکت درمی‌آورد فرستادیم و همه را هلاک کردیم، جز خاندان لوط را که سحرگهان نجاتشان دادیم. این نعمتی بود از ناحیه‌ی ما؛ این گونه هر کسی را که شکر کند پاداش می‌دهیم. او آنها را از مجازات ما بیم داد، ولی بر آنها اصرار بر مجادله و القای شك داشتند.

قوم از لوط خواستند میهمانانش را در اختیارشان بگذارند؛ ولی ما چشمانشان را نابینا و گفتیم: بچشید عذاب و انذارهای مرا. سرانجام صبحگاهان و در اول روز عذابی پایدار و ثابت به سراغشان آمد و گفتیم: پس بچشید عذاب و انذارهای مرا.

ما قرآن را برای یادآوری آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود. و همچنین انذارها و هشدارها یکی پس از دیگری به سراغ آل فرعون آمد، اما آنها همه آیات ما را تکذیب کردند و ما آنها را گرفتیم و مجازات کردیم. گرفتن شخصی قدرتمند و توانا. آیا کفار شما بهتر از آنانند یا برای شما امان‌نامه‌ای در کتب آسمانی نازل شده است؟ یا می‌گویند: «ما جماعتی متحد و نیرومند و پیروزیم»؟ ولی بدانند که به زودی جمع‌شان شکست می‌خورد و پا به فرار می‌گذارند. علاوه بر این رستاخیز موعود آنهاست و مجازات قیامت هولناکتر و تلخ‌تر است.

مجرمان در گمراهی و شعله‌های آتش‌اند در آن روز که در آتش دوزخ به صورتشان کشیده می‌شوند و به آنها گفته می‌شود: بچشید آتش دوزخ را. البته ما هر چیز را به اندازه آفریدیم و فرمان ما يك امر بیش نیست، همچون يك چشم بر هم زدن.

ما کسانی را که در گذشته شبیه شما بودند هلاک کردیم؛ آیا کسی هست که پند گیرد؟ هر کاری را انجام دادند در نامه‌های اعمالشان ثبت است و هر کار کوچک و بزرگی نوشته شده است. یقیناً پرهیزگاران در باغ‌ها و نهرهای بهشتی جای دارند، در جایگاه صدق نزد خداوند مالک مقتدر. في مقعدالصدق عند ملیك مقتدر...

ستاره

قسم به ستاره وقتی که پایین کشیده می‌شود: والنجم اذا هوي که دوست شما هرگز منحرف نگشته است، در گمراهی نبوده است و هرگز از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید و سخن او هیچ مگر وحی نیست. او را جبرئیل آن ملك توانا آموخته است. آن ملك مطلقی که به خلقت کامل جلوه کرد و آن رسول در افق اعلائی کمال بود.

سپس نزدیکتر و نزدیکتر شد... بدان نزدیکی که با او به قدر دو کمان نزدیکتر از آن شد؛ در این جا خداوند آنچه را وحی کردنی بود به بنده‌اش وحی نمود. قلب پاک او در آن چه دید هرگز دروغ نگفت.

– آیا با او درباره‌ی آن چه با چشم خود دیده مجادله می‌کنید؟

بار دیگر نیز او را مشاهده کرد، نزد «سدرۃ المنتهی» که «جنت الماوی» در آن جا است. در آن هنگام که چیزی خیره‌کننده سدرۃ المنتهی را پوشانده بود، دیده‌اش به جایی دیگر میل نکرد و از حد تجاوز نکرد. او پاره‌ای از آیات و نشانه‌های بزرگ پروردگارش را دید.

به من خبر دهید آیا بت‌های «لات» و «عزی»... و «منات» که سومین است، آن بت دیگران، دانستید آیا که چیزی بی‌بو و بی‌ضرر بود؟ آیا سهم شما پسر است و سهم او دختر در حالی که به زعم شما دختران کم ارزش‌ترند؟ در این صورت این تقسیمی ناعادلانه است. این‌ها فقط نام‌هایی است که شما و پدرانتان بر آن‌ها گذاشته‌اید نام‌هایی بی‌محتوا و اسم‌هایی بی‌مسماء و هرگز خداوند دلیل و حجتی بر آن نازل نکرده؛ آنان فقط از گمان‌های بی‌اساس و هوای نفس پیروی می‌کنند در حالی که هدایت از سوی پروردگارشان برای آنها آمده است.

آیا آن چه انسان تنها دارد به آن می‌رسد؟ در حالی که آخرت و دنیا از آن خداست.

بسیار ملك در آسمان‌ها هست که شفاعتش سودمند نیست و جز به امر خدا بر آن کس که خدا بخواهد و از او خوشنود باشد. کسانی که به آخرت ایمان ندارند، فرشتگان را دختر خدا نامگذاری می‌کنند. آن‌ها هرگز به این سخن دانشی ندارند، تنها از پندارهای بی‌پایه پیروی می‌کنند با اینکه پندار هم در فهم حق و حقیقت هیچ سود ندارد. حال که چنین است از کسی که از یاد ما روی می‌گرداند و جز زندگی مادی دنیا را نمی‌طلبند اعراض کن.

این آخرین حد آگاهی آن‌ها است؛ پروردگار تو کسانی را که از راه او گمراه شده‌اند بهتر می‌شناسد و همچنین هدایت‌یافتگان را از همه بهتر می‌شناسد و برای خدا است آن‌چه در آسمان‌ها و آن‌چه در زمین است تا بدکاران را به کیفر کارهای بدشان برساند و نیکوکاران را در برابر اعمال نیکشان پاداش دهد. همان‌ها که از گناهان بزرگ و اعمال زشت دوری می‌کنند، جز گناهان صغیره که گناه آلوده آن می‌شوند؛ آمرزش پروردگار تو گسترده است؛ او نسبت به شما از همه آگاه‌تر است از آن هنگام که شما را از زمین آفرید و در آن موقع که به صورت جنین‌هایی در زهدان مادرانتان بودید؛ پس خودستایی نکنید، او پرهیزگاران را بهتر می‌شناسد.

* آیا دیدی آن کس را که روی گردان شد و کمی عطا کرد و از بیشتر امساک نمود؟ آیا نزد او علم غیب است و می‌بیند که دیگران می‌توانند گناهان او را بر دوش گیرند یا از آن‌چه در کتب موسی نازل گردیده با خبر نشده است و در کتب ابراهیم، همان کسی که وظیفه‌ی خود را بطور کامل ادا کرد که هیچ کس بار گناه دیگری را بر دوش نمی‌گیرد و این که برای انسان بهره‌ای جز سعی و کوشش او نیست و این که تلاش او به زودی دیده می‌شود، سپس به او جزای کافی داده خواهد شد؟ آیا از کتب پیشین انبیا به او نرسیده است که همه‌ی امور به پروردگارت منتهی می‌گردد و این که اوست که خندانند و گریانند و اوست که میراند و زنده کرد و اوست که خلق را از برای انس نر و ماده آفرید... از نطفه‌ای آفرید که از مردان به زهدان زنان می‌ریزد و هم ایجاد نشأه آخرت خواهد کرد. هم او بنده‌گان را بی‌نیاز کند و سرمایه بخشد. هم اوست پروردگار ستاره‌ی «شعرا».

و آیا به انسان نرسیده است که در کتب انبیای پیشین آمده که خداوند قوم عاد نخستین را هلاک کرد و همچنین قوم «سهمود» را و کسی از آنان را باقی نگذارد و نیز قوم نوح را پیش از آن‌ها، چرا که آنان از همه ظالم‌تر و سرکش‌تر بودند و نیز شهرهای زیر و رو شده قوم لوط را فرو کوبید، سپس آن‌ها را با عذاب سنگین پوشانید؟

بگو: در کدام يك از نعمتهای پروردگارت تردید داری. این پیامبر بیم‌دهنده‌ای از بیم‌دهندگان پیشین است. آنچه باید نزدیک شود، نزدیک شده است. ساعت فرا می‌رسد و هیچ کس جز خدا نمی‌تواند سختی‌های آن را برطرف سازد.

آیا از این سخن تعجب می‌کنید و می‌خندید و نمی‌گریید و پیوسته در غفلت و هوسرانی به سر می‌برید؟ بعد از این سجده و عبادت خدا بکنید: فسجدوا لله واعبدوا.

* يك مترجم شيعه آورده است كه اين اشاره به عثمان
است كه در حديث آمده است كه روزي شتري با بار به
عبدالله بن سعد داد كه در محشر بار گناهِش را بكشد.